АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ
Юридичний факультет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

щодо підготовки та складання Єдиного державного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності D8 «Право»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Право»

Київ – 2026

Рекомендовано до друку Вченою радою юридичного факультету Академії праці, соціальних відносин і туризму

Голова Вченої ради юридичного факультету
(протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.) _____ Я.В.Журавель

Схвалено на засіданні НМР
(протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.) _____ І.С.Чорнодід

Рецензенти:
1. Доктор юридичних наук, професор Яра О.С.
2. Доктор юридичних наук, професор Теремецький В.І.

Методичні вказівки щодо підготовки та складання Єдиного державного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності D8 «Право» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Право». Упорядники Я.В.Журавель, Т.І.Лебідь, М.П.Мельник та інші. – К.: АПСВТ, 2026. – 14 с.

Методичні вказівки укладено відповідно до плану роботи юридичного факультету Академії праці, соціальних відносин і туризму та з урахуванням вимог Програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю D8 «Право». У виданні викладено рекомендації щодо організації та здійснення підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до складання ЄДКІ, систематизації та узагальнення теоретичних знань, опрацювання нормативно-правової бази, судової практики, а також виконання тестових і ситуаційних завдань. Методичні вказівки призначені для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право», а також можуть бути корисними для науково-педагогічних працівників, які забезпечують підготовку здобувачів до ЄДКІ та інших учасників освітнього процесу.

Упорядники:
Я.В.Журавель, д.ю.н., проф., декан юридичного факультету АПСВТ
Т.І.Лебідь, доктор філософії в галузі права, в.о. завідувача кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ
М.П.Мельник, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ
В.В.Кравченко, к.ю.н., професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ
О.О.Мельник, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ
Д.О.Красівський, к.н. з держ.упр., доцент кафедри публічного кправління та публічної служби АПСВТ

©Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2026 рік
© Журавель Я.В., 2026 рік

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ) зі спеціальності D8 «Право» є обов'язковим компонентом атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Його метою є оцінювання рівня сформованості спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, необхідних для ефективного виконання професійної діяльності за спеціальністю «Право».

Підготовка до ЄДКІ здійснюється протягом усього періоду навчання за освітньо-професійною програмою. Програма ЄДКІ прямо передбачає, що необхідні компетентності формуються під час вивчення комплексу дисциплін загальної, професійної та вибіркової підготовки протягом нормативного терміну навчання.

Підготовка до ЄДКІ не повинна зводитися до механічного заучування тестових відповідей. Основним завданням здобувача є систематизація знань, формування навичок застосування норм права до конкретних правових ситуацій, аналізу законодавства та судової практики.

Чинна програма ЄДКІ затверджена наказом МОН України від 08.10.2021 № 1076 у редакції наказу МОН України від 11.04.2024 № 503.

2. Структура програми ЄДКІ

Програма ЄДКІ складається з 13 змістових розділів:

1. Конституційне право України.
2. Основи права Європейського Союзу.
3. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини.
4. Адміністративне право України.
5. Адміністративне судочинство в Україні.
6. Цивільне право України.
7. Цивільне процесуальне право України.
8. Трудове право України.
9. Міжнародне приватне право.
10. Кримінальне право України.
11. Кримінальне процесуальне право України.
12. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право.
13. Професійна етика та дисциплінарна відповідальність правника.

Особливістю програми є те, що для кожного розділу і теми визначено **питому вагу** та **найвищий когнітивний рівень**, необхідний для їх засвоєння.

Когнітивні рівні програми

Рівень Компетентності здобувача

A знати

B знати та розуміти

C знати, розуміти та застосовувати

D знати, розуміти, застосовувати, аналізувати, синтезувати та оцінювати

Отже, якщо тема має рівень D, недостатньо пам'ятати положення нормативного акта. Здобувач повинен уміти проаналізувати юридичну ситуацію, визначити норму права, встановити юридичні наслідки та обрати правильний спосіб правового вирішення проблеми.

3. СТРУКТУРА ЄДКІ ТА ПРІОРИТЕТИ ПІДГОТОВКИ

Програма встановлює такі орієнтовні питомі ваги розділів:

№	Розділ	Питома вага
1	Конституційне право України	4,5-5,5 %
2	Основи права ЄС	3,5-4,5 %
3	Міжнародне публічне право та міжнародний захист прав людини	8-10 %
4	Адміністративне право України	6,5-8,5 %
5	Адміністративне судочинство	6,5-8,5 %
6	Цивільне право України	**11-15 %**
7	Цивільне процесуальне право	8-10 %
8	Трудове право України	**8-12 %***
9	Міжнародне приватне право	5-7 %
10	Кримінальне право України	8-10 %
11	Кримінальне процесуальне право	7-9 %
12	Міжнародне гуманітарне та міжнародне кримінальне право	6-8 %
13	Професійна етика та дисциплінарна відповідальність	4-6 %

** У тексті PDF МОН для розділу 8 зазначено 8–12 %; саме це значення слід використовувати в робочих матеріалах АПСВТ.*

Особливу увагу рекомендується приділити:

1. Цивільному праву – найбільша питома вага, 11–15 %, причому розділ має найвищий когнітивний рівень D.

2. Трудовому праву – особливо важливому для здобувачів АПСВТ з огляду на профіль освітньої програми.

3. Цивільному та кримінальному процесу – значна частина завдань потребує не лише знання норм, а їх застосування.

4. Адміністративному праву та адміністративному судочинству – необхідно особливо добре знати механізми публічного адміністрування, адміністративну процедуру, юрисдикцію адміністративних судів та способи судового захисту.

5. Професійній етиці – розділ має рівень D, а отже можливі завдання, що передбачають оцінювання конкретної професійної ситуації.

4. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗА РОЗДІЛАМИ

4.1. Конституційне право України

Під час підготовки необхідно опрацювати:

- конституційний статус людини і громадянина;
- зміст та межі конституційних прав і свобод;
- допустимість обмеження прав людини;
- принцип пропорційності;
- свободу слова;
- доступ до публічної інформації;
- захист персональних даних;
- свободу совісті;
- свободу пересування;
- політичні права;
- свободу мирних зібрань;
- право на об'єднання;
- доступ до публічної служби;
- конституційні гарантії прав людини;
- конституційну скаргу;
- порядок її подання та розгляду Конституційним Судом України;
- відповідні правові позиції Конституційного Суду України.

Рекомендація: готуватися не лише за текстом Конституції, а й за актуальними правовими позиціями КСУ.

4.2. Основи права Європейського Союзу

Необхідно знати:

- право ЄС як особливий правопорядок;
- верховенство і пряму дію права ЄС;
- принципи субсидіарності та пропорційності;
- критерії вступу до ЄС;
- установчі договори;
- Хартію основоположних прав ЄС;
- види актів ЄС відповідно до ст. 288 ДФЄС;
- систему інституцій ЄС;
- повноваження Європейського Парламенту, Європейської Ради, Ради ЄС, Європейської Комісії;
- юрисдикцію Суду ЄС;
- Угоду про асоціацію між Україною та ЄС;
- питання застосування норм права ЄС в Україні.

Програма прямо містить посилання, зокрема, на справи **Van Gend en Loos**, **Costa v. ENEL**, а також визначені в ній рішення українських судів щодо застосування права ЄС.

4.3. Міжнародне публічне право та міжнародний захист прав людини

Основні напрями:

- суб'єкти міжнародного права;
- міжнародне визнання;
- міжнародні організації;

- міжнародні договори України;
- дія міжнародного права у правовій системі України;
- територія та її зміна;
- морські, повітряні та космічні простори;
- міжнародні екологічні зобов'язання;
- застосування сили;
- колективна безпека;
- міжнародне вирішення спорів;
- міжнародні судові установи;
- міжнародні стандарти захисту прав людини;
- механізми міжнародного контролю;
- Європейська конвенція з прав людини;
- практика ЄСПЛ;
- міжнародно-правова відповідальність.

4.4. Адміністративне право України

Особливу увагу звернути на:

- інструменти публічного адміністрування;
- нормативні та адміністративні акти;
- адміністративні договори;
- принципи адміністративної процедури;
- обмеження для публічних службовців;
- запобігання корупції;
- адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією;
- адміністративні стягнення;
- провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Програма передбачає для розділу найвищий когнітивний рівень **С**, тому необхідно вміти застосовувати норми до конкретних ситуацій.

4.5. Адміністративне судочинство

Необхідно знати:

- принцип офіційного з'ясування всіх обставин;
- предметну, інстанційну та територіальну юрисдикцію;
- способи судового захисту;
- види адміністративних справ;
- форми адміністративного судочинства.

Практичний алгоритм підготовки до ситуаційних завдань:

хто є учасником → яке право порушено → хто порушив право → чи є спір публічно-правовим → який суд має юрисдикцію → який спосіб захисту належний → яка форма провадження застосовується.

4.6. Цивільне право України

Це один із **ключових блоків ЄДКІ**.

Необхідно системно опрацювати:

- недійсність правочинів;

- особисті немайнові права;
- право власності та інші речові права;
- договірні зобов'язання;
- наслідки порушення договорів;
- цивільно-правову відповідальність;
- деліктні зобов'язання;
- набуття та збереження майна без достатньої правової підстави;
- інтелектуальну власність;
- спадкове право.

Особливу увагу слід приділити темі **«Правові наслідки порушення договірних зобов'язань»**, для якої програмою визначено рівень **D**.

4.7. Цивільне процесуальне право

Опрацювати:

- цивільну юрисдикцію;
- суб'єктний склад;
- інстанційну та територіальну юрисдикцію;
- представництво;
- позовне провадження;
- окреме провадження;
- наказне провадження;
- перегляд судових рішень.

Особливо важлива тема **практичних проблем розгляду і вирішення цивільних справ**, для якої встановлено рівень D.

4.8. Трудове право України

Для здобувачів АПСВТ цей блок доцільно зробити одним із **пріоритетних**.

- Потрібно знати:
- зайнятість і працевлаштування;
- трудовий договір та його види;
- робочий час;
- час відпочинку;
- оплату праці;
- гарантії та компенсації;
- трудову дисципліну;
- матеріальну відповідальність;
- трудові спори.

Під час підготовки особливо важливо працювати з **чинним законодавством**, оскільки трудове законодавство перебуває у процесі реформування.

4.9. Міжнародне приватне право

Здобувач має вміти визначати:

- наявність іноземного елемента;

- застосовне право;
- колізійну норму;
- право власності;
- спадкування;
- транскордонний шлюб;
- майнові відносини подружжя;
- договірні та деліктні зобов'язання;
- міжнародний цивільний процес;
- міжнародний комерційний арбітраж;
- альтернативні способи вирішення транскордонних спорів.

4.10. Кримінальне право України

Основні блоки:

- призначення покарання;
- інші заходи кримінально-правового характеру;
- кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки;
- життя і здоров'я;
- волі, честі та гідності;
- статевої свободи та недоторканності;
- власності;
- громадської безпеки;
- громадського порядку;
- службової діяльності;
- миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Найвищий рівень D передбачено, зокрема, щодо кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я та проти миру, безпеки людства і міжнародного правопорядку.

4.11. Кримінальне процесуальне право

Необхідно опрацювати:

- докази;
- збирання, перевірку та оцінку доказів;
- заходи забезпечення кримінального провадження;
- досудове розслідування;
- судове провадження;
- міжнародну правову допомогу;
- екстрадицію.

Особливу увагу слід приділити **судовому провадженню**, якому програмою визначено рівень D.

4.12. Міжнародне гуманітарне та міжнародне кримінальне право

Підготовка має охоплювати:

- поняття та види збройних конфліктів;
- умови застосування міжнародного гуманітарного права;
- статус комбатантів;

- статус цивільних осіб;
- міжнародну відповідальність;
- універсальну юрисдикцію;
- юрисдикцію України щодо міжнародних злочинів;
- юрисдикцію та процесуальні аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду;
- відповідальність за міжнародні та конвенційні злочини.

4.13. Професійна етика та дисциплінарна відповідальність правника

Цей розділ не слід сприймати як другорядний.

Необхідно знати:

- незалежність правника;
- компетентність;
- безсторонність;
- чесність;
- непідкупність;
- несумісність;
- конфлікт інтересів;
- верховенство права;
- права людини;
- конфіденційність;
- професійну таємницю;
- етичні відносини між правниками;
- реагування на неетичну поведінку колег;
- професійну поведінку офлайн та онлайн;
- дисциплінарну відповідальність судді, прокурора та адвоката.

Оскільки загальний рівень розділу визначено як **D**, необхідно не просто відтворювати етичні правила, а **оцінювати професійні ситуації**.

5. АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ ДО ЄДКІ

Етап 1. Первинна діагностика

На початку підготовки здобувачеві рекомендується пройти діагностичне тестування за всіма 13 розділами.

Результати слід розподілити на:

- **зелена зона** – 80–100 %;
- **жовта зона** – 60–79 %;
- **червона зона** – менше 60 %.

Це дозволяє сформувати **індивідуальний план підготовки**, а не витрачати однаковий час на всі дисципліни.

Етап 2. Опрацювання програми ЄДКІ

Здобувач повинен мати перед собою **саме офіційну програму МОН**, а не лише конспекти чи збірники тестів.

Для кожної теми рекомендується зробити таблицю:

Тема	Знаю	Розумію	Умію застосувати	Умію аналізувати	Потрібне повторення
Недійсність правочинів	✓	✓	✓	✓	
Договірні зобов'язання	✓	✓	✓		✓
Юрисдикція судів	✓	✓	✓	✓	

6. РОБОТА З НОРМАТИВНО-ПРАВОВИМИ АКТАМИ

Під час підготовки необхідно використовувати **чинні редакції нормативно-правових актів**.

Рекомендується сформувати власний електронний «правничий мінімум»:

Конституційний блок

- Конституція України;
- рішення Конституційного Суду України, передбачені програмою.

Адміністративний блок

- КУпАП;
- Закон України «Про адміністративну процедуру»;
- Закон України «Про запобігання корупції»;
- інші акти відповідно до тем програми.

Судові процедури

- КАС України;
- ЦПК України;
- КПК України.

Цивільно-правовий блок

- ЦК України;
- спеціальне законодавство відповідно до тем програми.

Трудове право

- КЗпП України;
- Закон України «Про зайнятість населення»;
- Закон України «Про оплату праці»;
- інші акти відповідно до програми.

  Важливо: не варто готуватися за старими конспектами без перевірки чинності норм.

7. ЯК ПРАЦЮВАТИ З ТЕСТОВИМ ЗАВДАННЯМ

Для кожного завдання рекомендується використовувати алгоритм:

КРОК 1

- Визначити **галузь права**.

КРОК 2

- Визначити **правовідносини**.

КРОК 3

- Встановити **юридично значущі факти**.

КРОК 4

- Визначити **нормативно-правовий акт**, який регулює ситуацію.

КРОК 5

- Знайти **спеціальну норму**, якщо загальна та спеціальна норми конкурують.

КРОК 6

- Визначити правовий наслідок.

КРОК 7

- Лише після цього обирати відповідь.
- Цей підхід особливо важливий для завдань когнітивних рівнів **C і D**.

8. ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ

- Не рекомендується:

1. вчити лише тести минулих років;
2. механічно заучувати номери статей;
3. користуватися неактуальними редакціями кодексів;
4. ігнорувати судову практику;
5. приділяти однаковий час усім темам незалежно від їх питомої ваги;
6. вивчати лише теоретичні положення без вирішення ситуацій;
7. відкладати підготовку на останній місяць;
8. нехтувати професійною етикою;
9. обмежувати підготовку лише дисциплінами, які вивчалися протягом магістратури.

   Останній пункт особливо важливий: сама програма МОН наголошує, що необхідні компетентності формуються **протягом усього нормативного терміну навчання**, а не в межах окремого семестру.

9. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ В АПСВТ

Для здобувачів ОПП «Право» доцільно організувати підготовку на трьох рівнях.

Рівень 1. Самостійна робота

Щотижня здобувач:

- опрацьовує 1–2 теми програми;
- повторює нормативну базу;
- розв'язує тестові завдання;
- фіксує помилки;
- повторно проходить завдання, у яких припустився помилки.

Рівень 2. Кафедральна підготовка

- Кафедри забезпечують:
- консультації;
- тематичні повторення;
- аналіз складних питань;
- практичні ситуаційні завдання;
- тестування;
- аналіз типових помилок.

Рівень 3. Підсумкове тренування

- Перед ЄДКІ рекомендується провести **повноформатне тренувальне тестування**, максимально наближене до умов іспиту.
- За його результатами здобувач отримує індивідуальний перелік тем для фінального повторення.

10. РЕКОМЕНДОВАНИЙ ГРАФІК ПІДГОТОВКИ

1-й місяць

- **Діагностика + конституційне право + право ЄС + міжнародне публічне право.**

2-й місяць

- **Адміністративне право + адміністративне судочинство.**

3-й місяць

- **Цивільне право + цивільне процесуальне право.**

4-й місяць

- **Трудове право + міжнародне приватне право.**

5-й місяць

- **Кримінальне право + кримінальне процесуальне право.**

6-й місяць

- **Міжнародне гуманітарне та міжнародне кримінальне право + професійна етика.**

Фінальні 2–3 тижні

- **Тематичне тестування → аналіз помилок → повторення слабких тем → повноформатні пробні тести.**

11. ПРАВИЛО «ПОМИЛКА → ПРИЧИНА → НОРМА → ПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ»

Кожну помилку під час тестування рекомендується фіксувати в окремій таблиці:

№	Питання	Моя відповідь	Правильна відповідь	Причина помилки	Що повторити
1	Юрисдикція	Б	В	Не розрізнив предметну юрисдикцію	КАС
2	Правочин	А	Г	Не врахував наслідок недійсності	ЦК
3	Трудовий спір	В	А	Помилка в процедурі	КЗпП

Саме аналіз помилок, а не кількість виконаних тестів, має бути основним інструментом фінальної підготовки.

12. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФІНАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

За 7-10 днів до іспиту не рекомендується починати вивчення великих нових масивів матеріалу.

Необхідно:

- повторити ключові норми;
- опрацювати власний реєстр помилок;
- повторити складні процесуальні алгоритми;
- систематизувати юрисдикцію судів;
- повторити строки, процедури та правові наслідки;
- повторити професійні стандарти;
- виконати кілька тренувальних тестів;
- нормалізувати режим сну та навантаження.

13. ОСОБЛИВА РЕКОМЕНДАЦІЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ АПСВТ

З огляду на зміст ОПП «Право» АПСВТ, доцільно використовувати **сильні сторони програми**, а саме підготовку у сфері:

- трудового права;
- соціального права;
- адміністративного права;
- прав людини;
- європейського права;
- юридичної професійної етики.

Водночас під час підготовки до ЄДКІ необхідно забезпечити **баланс** і не обмежуватися профільними для АПСВТ напрямами. ЄДКІ перевіряє комплекс фахових компетентностей магістра права за всіма розділами затвердженої програми.

14. ОФІЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Програма ЄДКІ

ПРОГРАМА ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ 081 ПРАВО ТА 293 МІЖНАРОДНЕ ПРАВО НА ДРУГОМУ (МАГІСТЕРСЬКОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ, затверджена Наказ Міністерства освіти і науки України 08.10.2021 № 1076 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 11.04.2024 № 503). – URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/Yedynyy.derzhavny.kvalifikatsiynyy.ispyt/2024/04/11/081-Pravo.ta.293-Mizhnarodne.pravo-mahistr.YEDKI-503.vid.11.04.2024.pdf?utm_source

2. Нормативна база ЄДКІ

Постанови Кабінету Міністрів України:

- від 19 травня 2021 р. № 497 "Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту"
- від 17 липня 2019 р. № 684 "Деякі питання атестації осіб, які здобувають ступінь магістра, у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту"

- від 10 травня 2018 р. № 354 "Про затвердження переліку спеціальностей, за якими проводиться єдиний державний кваліфікаційний іспит для здобуття ступеня магістра"

Накази:

- Міністерства освіти і науки України від 18 листопада 2025 р. № 1516 "Про проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту в 2026 році за окремими спеціальностями"
- Міністерства освіти і науки України від 28 травня 2025 р. № 781 "Про утворення апеляційної комісії єдиного державного кваліфікаційного іспиту при Міністерстві освіти і науки України"
- Міністерства освіти і науки України та Національного агентства України з питань державної служби від 24 березня 2021 р. № 368/51-21 "Про забезпечення методичних та організаційних питань проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" галузі знань "Публічне управління та адміністрування"
- Міністерства освіти і науки України та Національного агентства України з питань державної служби від 01 грудня 2021 р. № 1294/184-21 "Про внесення змін до спільного наказу Міністерства освіти і науки України та Національного агентства України з питань державної служби від 24.03.2021 р. № 368/51-21"